

IOAN RUSU (1811-1843) - HISTORIOGRAPHICAL LANDMARKS*

Rareș Sebastian ȘERBAN**

Among the teachers of Blaj Lyceum, who taught various subjects in the Romanian language in the first half of the 19th century, and included Simion Bărnuțiu, Nicolae Marcu and Ioan Cristocian, was Ioan Rusu,¹ an exceptional figure of our modern culture.

Born in Habib, Petelea community, Mureș County, close to Reghin, on 25 March 1811, to a family of hard-working peasants, the young teacher Ioan Rusu² taught classes in chronology, geography and universal history at Blaj High School.³

For researchers into Romanian didactic literature, the name of Ioan Rusu is connected to the appearance, in Blaj, 1842-1843, of the first treatise on world geography written in Romanian, called *Icoana pământului* [Icon of the Earth] or *Carte de geografie* [Book of geography], which was published in three volumes. This handbook, thanks to its being written in Romanian and its wide-ranging and rigorous documentation, initiated the study of geography by Romanians from Transylvania in the Romanian language. Rusu wrote the work after a journey through Bukovina, Moldova and Wallachia; this type of pilgrimage offered him direct experience of the realities, geographic characteristics, historical traces, and the economic and social situations of the people of those regions.⁴

Besides, it is worth mentioning that, apart from translations from Schiller and some historical and scientific articles, Ioan Rusu published poems inspired by

* This paper has been prepared with the financial support of the project “Quality European Doctorate-EURODOC,” contract no. POSDRU/187/1.5/S/155450, project co-financed by the European Social Fund through the Sectoral Operational Programme “Human Resources Development” 2007-2013.

** PhD Student at the “1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, Romania; e-mail: caraiman2442@yahoo.com.

¹ Horhoi, Nuțiu 2010, p. 110; Manciualea 1937a, p. 105.

² Rusu undertook his secondary education in Alba Iulia, and from 1824-1825 studied philosophy at St. Iosif Seminar in Cluj, as stipendiary magistrate. As he was an eminent student, he was sent to the Faculty of Theology from Vienna, where he studied for four years, from 1827 until 1831. During his period of studies, he was financially supported by his uncle, Simion Crainic, provost capitulary and vicar of Bishop Ioan Lemeni (Manciualea 1937a, p. 104; Comșa, Seiceanu 1994, p. 72; Horhoi, Nuțiu 2010, p. 110).

³ Mârza 1980b, p. 326; Comșa, Seiceanu 1994, p. 72.

⁴ The *Icon of the Earth* is divided by the author in the three volumes: volume I contains general notions of the geography, mathematics, physics and politics of Europe, and description Portugal, Spain, Andorra, France, Switzerland, Italy and Germany. Volume II includes the other European countries: Austrian, Prussia, Belgium, the Netherlands, Great Britain, Denmark, Sweden, Norway, European Russia, Poland, the republic of Krakow, European Turkey with the main tribute-paying countries, and Greece and the Ionic islands. Volume III includes the description of Asia, Africa, America and Oceania (Popeangă 1982, p. 429; Horhoi, Nuțiu 2010, p. 111; Rusu 2010, p. 5).

folklore, romantic elegies with sentimental lyrics, and rhymes containing echoes of gospel teachings, in the magazine *Foaie pentru minte, inimă și literatură* [Paper for mind, heart and literature].⁵

Since he died at the age of 32, after a long struggle with illness, the geographer from Blaj did not have the opportunity to reach his full potential and publish all of his accumulated knowledge. However, thanks to his writings, which were published over the period of only a few years, he came to be considered as one of the most respected intellectual figures in Transylvania at that time, and one of the most prestigious figures of the Mureș Region.⁶

At the same time, Ioan Rusu's knowledge covered many scholarly domains and a wide range of cultural fields. As a teacher, he transmitted to his students a broad education covering cultural values and aspirations, preparing them for the fight for national emancipation;⁷ from his academic position, he cultivated in them a nationalist "Romanian" spirit and feeling.⁸ His efforts added to those of his other colleagues - fellow-teachers of this liberal, romantic generation in Blaj (Simion Bărnuțiu, Timotei Cipariu, George Barițiu), which were marked by the philosophy of Immanuel Kant and Wilhelm T. Krug, and which prepared the ground, in theory and in practice, for the Transylvanian Revolution of 1848-1849.⁹ The ideas and feelings seeded in the souls of the young students by their teachers are revealed by Ioan Rusu himself in *Icoana Pământului* [Icon of the Earth], in 1842:

The moods around us have started to change, and Romanians can no longer remain in the same mood as before. The world began to wear another garment, the horizon becomes even from all sides, the light begins to pierce through the clouds and towards Eastern Europe, and it promises that hate and ignorance will no longer be able to serve as a separating wall between peoples [...]. Let us learn Romanian, if you wish us well! [...] The populace, the people, have a duty to defend their language as they defend their life.¹⁰

The present study deals with aspects of the life and work of Ioan Rusu, based on historiographical research and analysis. In this context, our objective is to analyse the current state of research on the teacher and writer from Blaj.

Among the most useful contributions on the topic is a work that appeared in 1907, *Ioan Rusu, notiță biografică* [Ioan Rusu, biographic note],¹¹ by the Lyceum teacher Ioan Rațiu, a leading figure in Blaj at the beginning of the 20th century. The work describes stages and moments in Ioan Rusu's activities, including cultural and political ones, and, at the same time, approaches the overall topic of the first geography handbook, *Icoana pământului*. At the end of the work, the author specifies why he wrote this biography:

⁵ Buzași 2010, p. 80.

⁶ Horhoi, Nuțiu 2010, p. 6.

⁷ Popeangă 1982, p. 425.

⁸ Rațiu 1908, p. 358.

⁹ Mârza 2010, p. 169.

¹⁰ Rusu 1842, p. 2.

¹¹ Rațiu 1907.

[...] his writing is worth offering this small token of gratitude that had no other aim than to bring forth a long-forgotten name, which is, however, dignified to be honoured in posterity.¹²

A major study on Ioan Rusu was published by Ștefan Manciulea over two issues of the Blaj magazine *Cultura creștină* [Christian culture] in 1937, under the title: *Un geografist uitat: Ioan Rusu*¹³ [A forgotten geographer: Ioan Rusu]. In the first installment of the study, the author presents Rusu's life, paying attention to his philosophical and theological studies and to his teaching activities in Blaj. He also presents points-of-view related to Rusu's nationalist thinking and his contribution to the wider process of developing intellectuality in Transylvania during the national renaissance. The study then analyzes the structure of Rusu's monumental work, *Icoana pământului* [Icon of the Earth], which includes the "description of Earth and of mankind,"¹⁴ and which Manciulea describes as "a work of great value both for the time when it was written, and for the knowledge concerning the coverings of the terrestrial globe, joined with data concerning the physical and political geography of continents and countries."¹⁵

In the second installment, Manciulea continues to discuss *Icoana pământului*, highlighting, once again, the importance of this geographical work:

[...] his book has constituted for decades the basis of geographic education in Transylvania, remaining a scientific guide not only for students, but also for older readers of various Romanian social classes.¹⁶

A particular direction is represented by the volume *George Bariț și contemporanii săi* [George Bariț and his contemporaries], edited by Ștefan Pascu and Iosif Pervain.¹⁷ The volume includes a rich collection of letters received by Bariț from cultural figures in Blaj, including Ioan Rusu. In the hope of persuading Bariț to help publicise the book by encouraging people to subscribe to it, Rusu points out that: "in the writing of this book, Sir, I was partly urged by your Gazette, thinking that, alongside Romanian journalism, it would be appropriate to write a Romanian geography as well."¹⁸

The letters in the volume are of particular value, as they were previously unknown and their publication provides valuable information about Ioan Rusu, what Romanian schools in Transylvania were like, and the political and cultural activity of the representatives of his generation.

In terms of knowledge of Ioan Rusu's geography handbook, a special place is held by Vasile Popeangă's study, *Un act premergător revoluției de la 1848: apariția compendiului de geografie „Icoana pământului” de Ioan Rusu* [An act preceding the 1848 revolution: the publication of the compendium of geography "Icon of the Earth"]

¹² Ibid., p. 47.

¹³ Manciulea 1937a, p. 104-128; Manciulea 1937b, p. 429-444.

¹⁴ Horhoi, Nuțiu 2010, p. 111.

¹⁵ Manciulea 1937a, p. 107.

¹⁶ Manciulea 1937b, p. 444.

¹⁷ Pascu, Pervain 1976.

¹⁸ Ibid., p. 384.

by Ioan Rusu], of Vasile Popeangă.¹⁹ Issued in 1982, the study analyses the structure of the geographical treatise. Popeangă believes that it represents a creative act through its national and cultural goals, illustrating, at the same time, the high level of geographical studies achieved by Blaj teachers.²⁰

A constant concern - perhaps the most relevant one - related to this topic was raised by Professor Iacob Mârza of “1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, who wrote a series of studies on Ioan Rusu, such as: *Un plan tematic pentru examenul de istorie al profesorului Ioan Rusu (1842)* [A thematic plan for the history exam of the teacher Ioan Rus 1842];²¹ *Politică și cultură în Transilvania în „Vormărz”*: *cazul profesorului Ioan Rusu* [Politics and culture in Transylvania, in “Vormărz”: the case of the teacher Ioan Rusu];²² *Interesul profesorului blăjean Ioan Rusu (1811-1843) pentru cultura și istoria Franței* [The concern of the Blaj teacher Ioan Rusu (1811-1843) for the culture and history of France];²³ *Imaginea Franței în scrierile profesorului blăjean Ioan Rusu (1811-1843)* [The Image of France in the writings of the Blaj teacher Ioan Rusu (1811-1843)].²⁴ The information provided by these studies is rich on multiple levels, referring to biographic information, Rusu’s ideas and works, and his interests in the culture and history of France.

For instance, the study *Un plan tematic pentru examenul de istorie al profesorului Ioan Rusu (1842)*, includes a brief biography of the Blaj teacher, as well analysing *Positiones ex Auxiliariis Historiae Scientiis et Historia Universali ad an: Cb 800*. This was an act by which, in 1842, Ioan Rusu proposed 52 topics to divide up the subjects of an exam on chronology, geography and universal history.

In *Interesul profesorului blăjean Ioan Rusu (1811-1843) pentru cultura și istoria Franței*, Mârza reports on the various circumstances of francophony in Transylvania in the Vormărz period, with Ioan Rusu, a representative of the liberal (romantic) generation of intellectuals. Rusu’s passion for history and his political experience of France in that era is analysed by Mârza, in collaboration with Coralia Telea, in *Imaginea Franței în scrierile profesorului blăjean Ioan Rusu (1811-1843)*.

Although they do not provide deep analysis of this topic, Nicolae Comșa and Todor Seiceanu, in their work, *Dascălii Blajului 1754-1948* [Teachers of Blaj: 1754-1948],²⁵ offer several important points. The authors present, at the start of the book, the biographic and bibliographic activity of the teachers who worked in Blaj in the period 1754 to 1918, and continue with an analysis of the ideas and activities of Blaj teachers, including Ioan Rusu.

Ioan Rusu was known in specialist circles among people of letters, as shown in *Scriitori români mureșeni. Dicționar biobibliografic* [Romanian writers from the Mureș Region: bio-bibliographic dictionary].²⁶ Written by Ana Cosma according to modern bibliographic criteria, the dictionary does not make value judgements, but

¹⁹ Popeangă 1982, p. 425-435.

²⁰ Ibid., p. 434.

²¹ Mârza 1980a, p. 497-507.

²² Mârza 2005, p. 251-266.

²³ Mârza 2010, p. 169-178.

²⁴ Mârza, Telea 2011, p. 287-300.

²⁵ Comșa, Seiceanu 1994.

²⁶ Cosma 2000.

does present a huge amount of biographical and bibliographic information about prominent figures with connections to Mureş County, either by place of birth, or because that was where they carried out their activities. As such, the work includes a biography and references to the works of Ioan Rusu.

In terms of 19th century Romanian geographic terminology, *Icoana pământului* has been recently analyzed by Alice Toma.²⁷ The author approaches several basic questions related to the sub-fields of geography, which was developed in the 19th century to the level of a science, and also to the definition of the term-concept relation in the geography of that century. It is generally agreed that the development of printing in the 18th century was very important to the development of the scientific, cultural, technical, economic and social fields of the time.²⁸

An undeniable contribution to the historiography of the issue, researched by us, is also brought by the work which appeared not so long ago, in 2010, called *Ioan Rusu. Scrieri* [Ioan Rusu, writings], out of the care of Ioan Chindriş and Niculina Iacob.²⁹ The structure of the work includes, among other things, nine poems, 11 articles and translations, as well as Ioan Rusu's correspondence with George Bariţiu, more than 20 letters being technically re-edited. This correspondence also includes the analysis sent by Ioan Rusu to George Bariţiu of the book *Icoana pământului* to be published in the magazine *Foaie pentru minte, inimă și literatură*, the contents of the handbook, with special regard on the geography and history of the Romanian Principalities or the models used by Rusu in editing the volume. In this issue, the part dedicated to the lyrics is also illustrative. The poems are written in a very fresh language, they show expressivity, naturalness, but also certain clumsiness or simple rhymed prose. Therefore, the text of this issue, well systematized, brings back into discussion the ideas and literary conceptions of Ioan Rusu, bringing a new light and additional, deeper understanding of the work of the "writer with broken wings." Therefore, Ioan Chindriş and Niculina Iacob's efforts to gather, in one single volume, the most interesting and important information about Ioan Rusu are commendable.

Doina-Elena Horhoi and Florica Elisabeta Nuţiu, in a study written in the same year, have captured other aspects of the pioneering work of the Romanian didactics, *Icoana pământului*, concluding, at the end of the scientific endeavour, that "it was one of the most important geographic works of the time when it was written ... not only for the knowledge that it provided to the Romanian language, but most particularly for the clean language similar to that of chroniclers and for the special love for his people."³⁰ However, it is not the only endeavour of this kind. The two authors also took care, together with pr. Adrian Podar, of the printing of the fundamental work *Icoana pământului sau Carte de Geografie scrisă de Ioan Rus* [Icon of the Earth or geography book written by Ioan Rus].³¹

²⁷ Toma 2010, p. 129-137.

²⁸ Ibid., p. 129.

²⁹ Chindriş, Iacob 2010.

³⁰ Horhoi, Nuţiu 2010, p. 117.

³¹ Nuţiu et al. 2011.

Investigating various topics related to Blaj, its important figures, and the prominent people who passed through the town, the writer Ion Buzași also showed particular interest in Ioan Rusu. In his works on Rusu - *Un scriitor blăjean necunoscut: Ioan Rusu* [An unknown writer from Blaj: Ioan Rusu],³² *Ioan Rus, Icoana pământului* [Ioan Rusu, icon of the Earth]³³ and *Din tezaurul spiritualității blăjene: "Icoana pământului" de Ioan Rus - reeditare* [Out of the thesaurus of Blaj spirituality: "Icon of the Earth" by Ioan Rusu - re-issuance],³⁴ Buzași presents him in a triple role: of poet, author and man of culture. Ion Buzași describes Ioan Rusu as a predecessor of Mihai Eminescu in terms of his translations of Schiller.³⁵

We conclude this historiographical journey by mentioning several other studies that are indirectly useful for our research on the schools and teachers of Blaj, which present the ideas regarding education in the vision of several representatives of the Transylvanian School [*Scoala Ardeleană*]. These include *Blajul. Scurte notițe informative* [Blaj: Short informative notes],³⁶ *Corpul profesoral de la liceul din Blaj în anii 1843-1845* [The teaching staff of Blaj Lyceum in the years 1843-1845],³⁷ and *Studentii Academiei de Teologie din Blaj între anii 1806 și 1911* [Students of the Blaj Academy of Theology between 1806 and 1911]³⁸, among others.

Without pretending to have approached all the works or all the studies ever published on Ioan Rusu, we note that despite the existing gaps, there has, at least in the past few years, been an attempt to deepen the existing research into various aspects of the life and activities of Ioan Rusu, showing that there is still a high degree of interest in this influential figure. It remains, however, a research track which remains open to future contributions, additions and completions. Because, as pointed out by Pompiliu Teodor, "great art is to continue and not ignore what has been done, or to start again every time."³⁹

Ioan Rusu (1811-1843) - Historiographical Landmarks

(Abstract)

The study aims to summarise, in general terms, the existing research on Ioan Rusu, a figure of didactic importance who, despite living only to the age of 32, left behind a valuable work: the first Romanian-language treatise of world geography, called *Icoana pământului* [Icon of the Earth], which appeared in three volumes, as well as numerous pieces of poetry, translations and correspondence.

The historiographical works covered in this article offer a range of information on Ioan Rusu. Since 1900, studies have been published by Ioan Rațiu, Ștefan Manciușea, Vasile Popeangă, Iacob Mârza, Ion Buzași, Doina-Elena Horhoi and Florica Elisabeta Nuțiu. The information provided by these researchers includes biographic and bibliographic information, as well as explorations of Rusu's ideas, artistic creations, translations and correspondences, as well as his work on the culture and history of France.

³² Buzași 2010, p. 17-23.

³³ Buzași 2012a, p. 265-270.

³⁴ Buzași 2012b, p. 541-546.

³⁵ Buzași 2010, p. 23.

³⁶ Rațiu 1911.

³⁷ Mârza 1980b.

³⁸ Sigmirean 2003, p. 325-334.

³⁹ Teodor 2000, p. 7.

However, we believe that a fresh study dedicated to the personality and accomplishments of Ioan Rusu, is more than necessary in the historiographical landscape, and that such a study would be a useful contribution to the history of learning, to Romanian literature studies, and to the history of culture, in general.

Bibliographical Abbreviations

- Buzași 2010 - Ion Buzași, *Un scriitor blăjean necunoscut: Ioan Rusu*, in *AUASP*, 11/1, 2010, p. 17-23.
- Buzași 2012a - Ion Buzași, *Ioana Rusu, Icoana pământului*, in *Familia*, series V, 7-8 (560-561), 48 (148), July-August 2012, p. 265-270.
- Buzași 2012b - Ion Buzași, *Din tezaurul spiritualității blăjene: „Icoana pământului” de Ioan Rusu - reeditare*, in *AUASP*, 13, 2012, 1, p. 541-546.
- Chindriș, Iacob 2010 - Ioan Chindriș, Niculina Iacob (eds), *Ioan Rusu. Scrieri*, Târgu-Lăpuș, 2010.
- Comșa, Seiceanu 1994 - Nicolae Comșa, Teodor Seiceanu, *Dascălii Blajului 1754-1948*, Bucharest, 1994.
- Cosma 2000 - Ana Cosma, *Scriitori români mureșeni. Dicționar biobibliografic*, Târgu-Mureș, 2000.
- Horhoi, Nuțiu 2010 - Doina-Elena Horhoi, Florica Elisabeta Nuțiu, *Pe urmele tânărului profesor Ioan Rusu, figură ilustră a geografiei românești*, in Ioan Chindriș, Ciprian Ghișa (eds), *Școala Ardeleană*, IV, Oradea, 2010, p. 110-117.
- Manciulea 1937a - Ștefan Manciulea, *Un geografist uitat: Ioan Rusu (I)*, in *Cultura creștină*, XVII, 1937, 2-3, p. 104-128.
- Manciulea 1937b - Ștefan Manciulea, *Un geografist uitat: Ioan Rusu (II)*, in *Cultura creștină*, XVII, 1937, 6-7, p. 429-444.
- Mârza 1980a - Iacob Mârza, *Un plan tematic pentru examenul de istorie al profesorului Ioan Rusu (1842)*, in *AILAC*, XXIII, 1980, p. 497-507.
- Mârza 1980b - Iacob Mârza, *Corpul profesoral de la liceul din Blaj în anii 1843-1845*, in *Apulum*, XVIII, 1980, p. 325-334.
- Mârza 2005 - Iacob Mârza, *Politică și cultură în Transilvania în „Vormărz”: cazul profesorului Ioan Rusu*, in Delia Aldea, William Alexandru Bleiziffer, Marcela Ciortea (eds), *Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică. Istorie și spiritualitate. Școlile greco-catolice ale Blajului - 250 de ani de credință și cultură*, Blaj, 2005, p. 251-266.
- Mârza 2010 - Iacob Mârza, *Interesul profesorului blăjean Ioan Rusu (1811-1843) pentru cultura și istoria Franței*, in *AUASH*, 14/I, 2010, p. 169-178.
- Mârza, Telea 2011 - Iacob Mârza, Coralia Telea, *Imaginea Franței în scrierile profesorului blăjean Ioan Rusu (1811-1843)*, in *AUASH*, 15/I, 2011, p. 287-300.
- Nuțiu et al. 2011 - Florica Nuțiu, Doina Horhoi, Adrian Podar, *Icoana pământului sau Carte de Geografie scrisă de Ioan Rusu, în Blaj, în Tipografia Seminarului, 1842*, vol. I-III, Târgu Lăpuș, 2011.
- Pascu, Pervain 1976 - Ștefan Pascu, Iosif Pervain (eds), *George Bariț și contemporanii săi. Corespondență primită de la Nicolae Manin, Grigore Mihali, Ioan Fekete-Negrăuțiu, Ioan Antonelli, Iosif Many și Ioan Rusu*, vol. III, Bucharest, 1976.
- Popeangă 1982 - Vasile Popeangă, *Un act premergător revoluției de la 1848: apariția compendului de geografie „Icoana pământului” de Ioan Rusu*, in *Ziridava*, XIV, 1982, p. 425-435.
- Rațiu 1907 - Ioan Rațiu, *Ioan Rusu, notiță biografică*, Blaj, 1907.
- Rațiu 1908 - Ioan Rațiu, *Simeon Bărnăuțiu (1808-1864)*, in *Luceafărul*, 15, 1908, p. 355-365.
- Rațiu 1911 - Ioan Rațiu, *Blajul. Scurte notițe informative*, Brașov, 1911.
- Rusu 1842 - I. Rusu, *Icoana pământului sau carte de geografie*, vol. I, Blaj, 1842.

Rareș Sebastian Șerban

- Rusu 2010 - Ioan Rusu, *Scrieri* (edition edited by Ioan Chindriș și Niculina Iacob), Târgu-Lăpuș, 2010.
- Sigmirean 2003 - Cornel Sigmirean, *Studenții Academiei de Teologie din Blaj între anii 1806 și 1911*, in *AHCN*, XLII, 2003, p. 325-334.
- Teodor 2000 - Pompiliu Teodor, *Sub semnul luminilor. Samuil Micu*, Cluj-Napoca, 2000.
- Toma 2010 - Alice Toma, *Terminologia geografică românească în secolul al XIX-lea*, in *Limba română*, 1-2 (175-176), 2010, p. 129-137.

Keywords: Ioan Rusu, Blaj, *Icoana pământului* [Icon of the Earth], Transylvanian School, historiography.

LISTA ABREVIERILOR

AAR-SI	- Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice. Academia Română. București.
AAust	- Archaeologia Austriaca, Beiträge zur Paläanthropologie, Ur- und Frühgeschichte Österreichs. Wien.
AB	- Altarul Banatului. Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului și Episcopia Aradului. Timișoara.
ActaArchCarp	- Acta Archaeologica Carpathica. Cracovia.
ActaArchHung	- Acta Archaeologica. Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest.
ActaMN	- Acta Musei Napocensis. Cluj-Napoca.
ActaMP	- Acta Musei Porolissensis. Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău.
ActaPal	- Acta Paleobotanica. Polish Academy of Sciences. Krakow.
AÉ	- Archaeologiai Értesítő a Magyar régészeti, művészettörténeti és éremtani társulat tudományos folyóirata. Budapest.
AHA	- Acta Historiae Artium. Akadémiai Kiadó. Budapest.
AIIC(N)	- Anuarul Institutului de Istorie „George Bariț”. Cluj-Napoca.
AIAC	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj. Cluj-Napoca (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „George Bariț”).
AIIAI/AIIX	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” Iași. (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” Iași).
AISC	- Anuarul Institutului de Studii Clasice. Cluj.
AJA	- American Journal of Archaeology. New York.
AJPA	- American Journal of Physical Anthropology. The Official Journal of the American Association of Physical Anthropologist. Baltimore.
Almanahul graficeii române	- Almanahul graficeii române. Craiova.
Aluta	- Aluta. (Studii și comunicări - Tanulmányok és Közlemények). Sfântu Gheorghe.
AnB	- Analele Banatului (serie nouă). Timișoara.
Angustia	- Angustia. Muzeul Carpaților Răsăriteni. Sfântu Gheorghe.
Antaeus	- Antaeus. Communicationes ex Instituto Archaeologico Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest.
AnthAnzeiger	- Anthropologischen Anzeiger. Journal of Biological and Clinical Anthropology.
Antiquity	- Antiquity. A Quartely Review of World Archaeology. York.
AnUB-LLS	- Analele Universității din București - Limba și literatura străină. Universitatea din București.
AO	- Arhivele Olteniei. Craiova; serie nouă (Institutul de Cercetări Socio-Umane. Craiova).

AP	- Annales de Paléontologie. L'Association paléontologique française.
APR	- Acta Palaeontologica Romaniae. Romanian Society of Paleontologists. Bucharest.
Apulum	- Apulum. Acta Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii Alba Iulia.
Archaeologia Bulgarica	- Archaeologia Bulgarica. Sofia.
Archaeometry	- Archaeometry. Research Laboratory for Archaeology & the History of Art. Oxford.
ArchMühely	- Archeometriai Mühely. Budapest.
Arheologia	- Archeologia. Organ na Archeologičeskija Institut i Muzei pri Bulgarskata Akademija na Naukite. Sofia.
ArkhSb	- Arkheologičeskij sbornik. Muzey Ermitazh. Moskva.
AS	- American Studies. Mid-America American Studies Association. Cambridge (USA).
ASS	- Asian Social Science. Canadian Center of Science and Education. Toronto.
ASUAIC-L	- Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (serie nouă). Secțiunea IIIe. Lingvistică. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
AT	- Ars Transilvaniae. Institutul de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca. Cluj-Napoca
ATS	- Acta Terrae Septemcastrensis. Sibiu.
AUASH	- Annales Universitatis Apulensis. Series Historica. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.
AUASP	- Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.
AUCSI	- Analele Universității din Craiova. Seria Istorie. Universitatea din Craiova.
Australiada	- Australiada: A Russian Chronicle. New South Wales. Woy Woy (Australia).
AUVT	- Annales d'Université „Valahia” Târgoviște. Section d'Archéologie et d'Histoire. Universitatea Valahia din Târgoviște.
AVSL	- Archiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde. Sibiu.
BA	- Biblioteca de arheologie. București.
Banatica	- Banatica. Muzeul de Istorie al județului Caraș-Severin. Reșița.
Balcanica	- Balcanica. Annuaire de l'Institut des Études Balkaniques. Belgrad.
BAMNH	- Bulletin of the American Museum of Natural History. American Museum of Natural History. New York.
BAR	- British Archaeological Reports (International Series). Oxford.
BB	- Bibliotheca Brukenthal. Muzeul Național Brukenthal. Sibiu.
BCMI	- Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice / Buletinul Comisiei Monumentelor istorice. București.

BerRGK	- Bericht der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts. Frankfurt am Main.
BF	- Bosporskij fenomen. Gosudarstvennyj Ermitazh Sankt-Peterburg.
BGSG	- Bulletin of the Geological Society of Greece. Geological Society of Greece. Patras.
BHAB	- Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica. Muzeul Banatului Timișoara.
BI	- Bosporskie issledovanija. Krymskoe Otdelenie Instituta Vostokovedenija, Nacional'na akademija nauk Ukraini. Simferopol, Kerch.
BMA	- Bibliotheca Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii Alba Iulia.
BMAntiq	- Bibliotheca Memoriae Antiquitatis. Piatra Neamț.
BMN	- Bibliotheca Musei Napocensis. Muzeul de Istorie a Transilvaniei. Cluj-Napoca.
BMS	- Bibliotheca Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica”. Sebeș.
BOR	- Biserica Ortodoxă Română. Patriarhia Română. București.
BospCht	- Bosporskie chtenija. Bospor Kimmerijskij i varvarskij mir v period antichnosti i srednevekov'ja. Militaria. Krymskoe Otdelenie Instituta Vostokovedenija. Nacional'na akademija nauk Ukraini. Simferopol, Kerch.
Das Börsenblatt	- Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel-Frankfurter Ausgabe. Börsenverein des Deutschen Buchhandels. Frankfurt pe Main.
Br J Ind Med	- British Journal of Industrial Medicine. London.
Brukenthal	- Brukenthal. Acta Musei. Muzeul Național Brukenthal. Sibiu.
BTh	- Bibliotheca Thracologica. Institutul Român de Tracologie. București.
București	- București. Materiale de istorie și muzeografie. București.
Bucureștii vechi	- Bucureștii vechi. Buletinul Societății Istorico-Arheologice. București.
BUS	- Birka Untersuchungen und Studien. Stockholm.
CA	- Current Anthropology. University of Chicago.
Caietele ASER	- Caietele ASER. Asociația de Științe Etnologice din România. București.
Carpica	- Carpica. Complexul Muzeal „Julian Antonescu” Bacău.
CCA	- Cronica cercetărilor arheologice. București.
CCJ	- Chemistry Central Journal. London.
Cele Trei Crișuri	- Cele Trei Crișuri. Oradea.
Cetatea Bihariei	- Cetatea Bihariei. Institutul de Istorie și Teorie Militară din București, Secția Teritorială Oradea.
CIRIR	- Cercetări istorice. Revistă de istorie românească. Iași.
CL	- Cercetări literare. Universitatea București.
Codrul Cosminului	- Codrul Cosminului, seria nouă. Analele Științifice de Istorie, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava.
ComȘtMediaș	- Comunicări Științifice. Mediaș.
ConspNum	- Conspicte numismatice. Chișinău.

Conviețuirea-Együttélés	- Conviețuirea-Együttélés. Catedra de limbă și literatura română a Institutului Pedagogic „Juhász Gyula”, Szeged.
Corviniana	- Corviniana. Acta Musei Corvinensis. Hunedoara.
CPF	- Cahiers des Portes de Fer. Beograd.
CretaceousRes	- Cretaceous Research. Elsevier.
Crisia	- Crisia. Culegere de materiale și studii. Muzeul Țării Crișurilor. Oradea.
CRP	- Comptes Rendus Palevol. Comptes Rendus de l'Académie des Sciences France.
Cultura creștină	- Cultura creștină. Publicație apărută sub egida Mitropoliei Române Unite cu Roma Greco-Catolică și a Facultății de Teologie Greco-Catolice din Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Departamentul Blaj.
Dacia	- Dacia. Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie. București, I, (1924) - XII (1948). Nouvelle série: Revue d'archéologie et d'histoire ancienne. București.
Dări de seamă	- Dări de seamă ale ședințelor. Paleontologie. Institutul Geologic al României. București.
DB	- Drevnosti Bospora. Rossiyskaya Akademiya Nauk. Moskva.
De Antiquitate	- De Antiquitate. Asociația Virtus Antiqua. Cluj-Napoca.
DFS	- Deutsche Forschung im Südosten. Sibiu.
DP	- Documenta Praehistorica. Poročilo o raziskovanju paleolitika, neolitika in eneolitika v sloveniji. Ljubljana.
Drevnosti Altaja	- Drevnosti Altaja. Gorno-Altajskij gosudarstvennyj universitet. Gorno-Altajsk (Respublika Altaj).
EHQ	- European History Quarterly. Sage Publications. New York.
EphNap	- Ephemeris Napocensis. Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca.
EVNE	- Etnokul'turnoe vzaimodeystvie narodov Evrazii. Institut Arheologii i Etnografii Sibirskogo otdeleniya Rossiyskoy Akademii Nauk. Novosibirsk.
FK	- Földtani közlöny. Magyarhoni földtani tarsulat folyóirata. Budapest.
FU	- Finno-Ugrika. Institut Istории imeni Sh. Mardzhani. Akademiya Nauk Tatarstana. Kasan'.
FVL	- Forschungen zur Volks- und Landeskunde. Sibiu.
Geo-Eco-Marina	- Geo-Eco-Marina. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină. București.
Glasnik	- Glasnik Srpskog arheološkog društva. Journal of the Serbian Archaeological Society. Beograd.
Glasul Bisericii	- Glasul Bisericii. Mitropolia Munteniei și Dobrogei. București.
Godišnjak	- Godišnjak. Jahrbuch Knjiga. Sarajevo-Heidelberg.
GR	- Gondwana Research. International Association for Gondwana Research, Journal Center, China University of Geosciences. Beijing.
HistArchaeol	- Historical Archaeology. Society for Historical Archaeology.
HistMet	- Historical Metallurgy, The Historical Metallurgy Society.

- HJ** - The Historical Journal. University of Cambridge (UK).
- HSCE** - History & Society in Central Europe. István Hajnal Society of Historians. Medium Ævum Quotidianum Society. Budapest. Krems.
- IJAM** - International Journal of Arts Management. École des Hautes Études Commerciales (HEC) in Montreal.
- IJO** - International Journal of Osteoarchaeology. United States.
- IPH** - Inventaria Præhistorica Hungarie. Budapest.
- Istros** - Istros. Muzeul Brăilei. Brăila.
- JACerS** - Journal of the American Ceramic Society. The American Ceramic Society, Ohio.
- JAS** - Journal of Archaeological Science. Academic Press. United States.
- JFA** - Journal of Field Archaeology. Boston University.
- JLS** - Journal of Lithic Studies. Edinburgh.
- JMH** - Journal of Modern History. University of Chicago.
- JOB** - Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik. Institut für Byzantinistik und Neogräzistik der Universität Wien.
- JPSP** - Journal of Personality and Social Psychology. American Psychological Association. Washington DC.
- JRGZM** - Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums zu Mainz. Mainz.
- JSP** - Journal of Systematic Palaeontology. British Natural History Museum. London.
- JSSR** - Journal for the Scientific Study of Religion. The Society for the Scientific Study of Religion. South-Carolina.
- JVP** - Journal of Vertebrate Paleontology. Society of Vertebrate Paleontology (SVP) in partnership with the Taylor & Francis Group. Abingdon, Oxfordshire (UK).
- Közlemények** - Közlemények az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem - és Régiségtárából, Cluj.
- Le Glob** - Le Globe. Revue genevoise de géographie. Paris.
- LSJ** - Life Science Journal. Acta Zhengzhou University. Zhengzhou (China).
- LȘ** - Lucrări științifice. Institutul de Învățământ Superior Oradea.
- MA** - Mitropolia Ardealului. Revista oficială a Arhiepiscopiei Sibiului, Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Episcopiei Alba Iuliei și Episcopiei Oradiei. Sibiu (1956-1991). A continuat *Revista Teologică*, (1907-1947) și este continuată de aceeași revistă.
- Marisia** - Marisia. Studii și Materiale. Târgu Mureș.
- Marmatia** - Marmatia. Muzeul Județean de Istorie și Arheologie. Baia Mare.
- Materiale** - Materiale și cercetări arheologice. București.
- MBGAEU** - Mitteilungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte. Berlin.
- MCA** - Materiale și cercetări arheologice. București.

ME	- Memoria Ethnologica. Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Maramureș. Baia Mare.
MEJSR	- Middle-East Journal of Scientific Research. International Digital Organization for Scientific Information. Deira, Dubai (United Arab Emirates).
MemAntiq	- Memoria Antiquitatis. Complexul Muzeal Județean Neamț. Piatra Neamț.
MIA	- Materialy i issledovaniya po arkheologii SSSR. Akademiya Nauk SSSR. Moskva.
MJSS	- Mediterranean Journal of Social Sciences. Mediterranean Center of Social and Educational Research. Rome.
Monumente Istorice	- Monumente Istorice. Studii și lucrări de restaurare. Direcția Monumentelor Istorice. București.
Monumente și muzee	- Monumente și muzee. Buletinul Comisiei Științifice a Muzeelor, Monumentelor Istorice și Artistice. București.
MPG	- Marine and Petroleum Geology. Elsevier.
MSIAR	- Memoriile Secțiunii Istorice a Academiei Române, seria a II-a. Academia Română. București.
MTE	- Magyar Történelmi Eletrajzok. Budapest.
Naturwissenschaften	- Naturwissenschaften. Springer-Verlag. Berlin, Heidelberg.
OlteniaȘtNat	- Oltenia. Studii și Comunicări. Științele Naturii. Muzeul Olteniei. Craiova.
ÓL	- Ősrégészeti Levelek. Prehistoric newsletter. Budapest.
PA	- Patrimonium Apulense. Direcția Județeană pentru Cultură Alba. Alba Iulia.
PAPS	- Proceedings of the American Philosophical Society. American Philosophical Society. Philadelphia.
PAS	- Prähistorische Archäologie in Südosteuropa. Berlin.
PAT	- Patrimonium Archaeologicum Transylvanicum. Cluj-Napoca.
PBF	- Prähistorische Bronzefunde. München.
PLOS ONE	- PLOS ONE. International, peer-reviewed, open-access, online publication.
PM	- Publics et musées. Association Publics et Musées - PUL (Presses universitaires de Lyon). Lyon.
PNAUSA	- Proceedings of the National Academy of the United States of America. National Academy of the United States of America.
Pogrebal'nyj obrjad	- Pogrebal'nyj obrjad rannih kochevnikov Evrazii. Juzhnyj nauchnyj centr Rossijskoj Akademii nauk. Rostov-na-Donu.
Pontica	- Pontica. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.
PPP	- Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology ("Palaeo3"). An International Journal for the Geo-Sciences. Elsevier.
ProblemyArh	- Problemy arheologii, jetnografii, antropologii Sibiri i sopredel'nyh territorij. Institut arheologii i jetnografii Rossijskoj Akademii nauk. Novosibirsk.

Programm Mühlbach	- Programm des evaghelischen Untergymnasium in Mühlbach und der damit verbundenen Lehranstalten. Mühlbach (Sebeş).
PZ	- Prähistorische Zeitschrift. Deutsche Gesellschaft fuer Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte, Institut für Prähistorische Archäologie. Berlin.
QG	- Quaternary Geochronology. The International Research and Review Journal on Advances in Quaternary Dating Techniques.
QSA	- Quaderni di Studi Arabi. Istituto per l'Oriente C. A. Nallino. Roma.
Quartär	- Quartär. International Yearbook for Ice Age and Stone Age Research.
RA	- Revista Arheologică. Institutul de Arheologie și Istorie Veche. Chișinău.
RArhiv	- Revista Arhivelor. Arhivele Naționale ale României. București.
Radiocarbon	- Radiocarbon. University of Arizona. Department of Geosciences.
RB	- Revista Bistriței. Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud. Bistrița.
REF	- Revista de etnografie și folclor. Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”. București.
RESEE	- Revue des études sud-est européennes. Academia Română. București.
RHMC	- Revue d'histoire moderne et contemporaine. Société d'histoire moderne et contemporaine. Paris.
RHSEE/RESEE	- Revue historique du sud-est européen. Academia Română. București, Paris (din 1963 Revue des études sud-est européennes).
RI	- Revista de Istorie (din 1990 Revista istorică). Academia Română. București.
RIR	- Revista istorică română. Institutul de Istorie Națională din București.
RJP	- Romanian Journal of Paleontology. Geological Institute of Romania. Bucharest.
RJS	- Romanian Journal of Stratigraphy. Geological Institute of Romania. Bucharest.
RM	- Revista Muzeelor. București.
RMMG	- Revista Muzeul Mineralogic-Geologic, al Universității din Cluj la Timișoara. Sibiu.
RMM-M	- Revista Muzeelor și Monumentelor. Muzeu. București.
RP	- Revista de Pedagogie. Institutul de Științe ale Educației. București.
RRH	- Revue Roumaine d'Histoire. Academia Română. București.
RT	- Revista Teologică. Sibiu.
SA	- Sovetskaya arkheologiya. Akademiya Nauk SSSR. Moskva.
SAI	- Studii și articole de istorie. Societatea de Științe Istorice și Filologice a RPR. București.

SAO	- Studia et Acta Orientalia. Société des Sciences Historiques et Philologiques de la RPR., Section d'Etudes Orientales. Bucarest.
Sargetia	- Sargetia. Acta Musei Devensis. Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva.
Sargetia Naturae	- Sargetia. Acta Musei Devensis. Series Scientia Naturae. Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva.
SCE	- Studii și comunicări de etnologie. Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu.
SCCI	- Studii, conferințe și comunicări istorice. Sibiu.
SCIA	- Studii și cercetări de istoria artei. Academia Română. București.
SciAm	- Scientific American. New York.
SCGG	- Studii și Cercetări. Geologie-Geografie. Complexul Muzeal Județean Bistrița-Năsăud. Bistrița.
SCIV(A)	- Studii și cercetări de istoria veche. București (din 1974, Studii și cercetări de istorie veche și arheologie).
SGJ	- Soobshhenija Gosudarstvennogo Jermitazha. Gosudarstvennyj Jermitazh. Leningrad.
SMIM	- Studii și materiale de istorie modernă. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” București.
SP	- Studii de Preistorie. București.
SPACA	- Stratum Plus: Archaeology and Cultural Anthropology. Superior Council on Science and Technical Development of Moldavian Academy of Sciences. Saint Petersburg, Kishinev, Odessa, Bucharest.
SPPF	- Società Preistoria Protostoria Friuli-V.G. Trieste.
SSK	- Studien zur Siebenbürgischen Kunstgeschichte, Köln. Wien.
Starinar	- Starinar, Treća Serija. Arheološki Institut. Beograd.
Stâna	- Stâna. Sibiu.
StComSibiu	- Studii și comunicări. Arheologie-istorie. Muzeul Brukenthal. Sibiu.
StComSM	- Studii și comunicări. Muzeul Județean Satu Mare.
StRI	- Studii. Revistă de istorie (din 1974 Revista de istorie și din 1990 Revista istorică). Academia Română. București.
StudiaUBBG	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Geologia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
StudiaUBBGG	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Geologia-Geographia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
StudiaUBBGM	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Geologia-Mineralogia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
StudiaUBBH	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Series Historia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
Suceava	- Anuarul Muzeului Județean Suceava.
SUCH	- Studia Universitatis Cibiniensis, Serie Historica. Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu.
SUPMPh	- Studia Universitatis Petru Maior. Philologia. Târgu-Mureș.
SV	- Siebenbürgische Vierteljahrschrift. Hermannstadt (Sibiu).

SympThrac	- Symposia Thracologica. Institutul Român de Tracologie. București.
TEA	- TEA. The European Archaeologist.
Terra Sebus	- Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica” Sebeș.
TESG	- Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie. Royal Dutch Geographical Society. Oxford (UK), Malden (USA).
Thraco-Dacica	- Thraco-Dacica. Institutul Român de Tracologie. București.
Transilvania	- Transilvania. Foaia Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român. Brașov.
Transsylvania Nostra	- Transsylvania Nostra. Fundația Transsylvania Nostra. Cluj-Napoca.
Trudy nauchnogo	- Trudy nauchnogo Karel'skogo tsentra Rossiyskoy akademii nauk. Karel'skiy tsentr Rossiyskoy akademii Nauk. Moskva.
TT	- Történeti Tár. Akadémia történelmi bizottságának. Budapest.
Tyragetia	- Tyragetia. Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Chișinău.
Țara Bârsei	- Țara Bârsei. Muzeul „Casa Mureșenilor” Brașov.
Ungarische Revue	- Ungarische Revue, Herausg. von P. Hunfalvy. Budapest.
UPA	- Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie. Berlin.
Vestnik arkheologii	- Vestnik arkheologii, antropologii i etnografii. Institute problem osvoyeniya Severa Sibirskogo otdeleniya Rossiyskoj akademii nauk. Tyumen.
Vestnik Novosibirskogo	- Vestnik Novosibirskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija: Istoriya, filologiya. Novosibirskij gosudarstvennyj universitet. Novosibirsk.
VLC	- Victorian Literature and Culture. Cambridge University Press. Cambridge (UK).
VPUI	- Vestnik permskogo universiteta. Istoriya. Permskiy Gosudarstvennyi Universitet. Perm'.
VR	- Victorian Review. Victorian Studies Association of Western Canada. Toronto.
WASJ	- World Applied Sciences Journal. International Digital Organization for Scientific Information. Deira, Dubai (United Arab Emirates).
WorldArch	- World Archaeology. London.
Xenopoliana	- Xenopoliana. Buletin al Fundației Academice „A. D. Xenopol” Iași.
Yearb. Phys. Anthropol.	- Yearbook of Physical Anthropology. New York.
Yezhegodnik gubernskogo	- Yezhegodnik gubernskogo muzeya Tobol'ska. Tobol'sk Khistori Muzeum. Tobol'sk.
ZfSL	- Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde. Gundelsheim.
Ziridava	- Ziridava. Muzeul Județean Arad.
ZooKeys	- ZooKeys. Sofia.